

מסורת הש"ס

(א) ולמיל סה. (ב) נש"ל והתלה. (ג) לקמן פ' המקטל דף קנז. פ' מנהל מועדות. רש"י.

הנהרות הב"ח

(א) תיב"ד ד"ה זיל וסי' חייב חייב שנים ישרים הכל: (ב) ר"ה שאלה וסי' דפקק גמור הוא דליכא למישעי טיבן שהכל ביום אחד והטיב דכרס דתמונה. וגי' פ"י דכלל טענותיהם י"ז ספק לביד כתיב"ס התיב"ס לעיל דף כ"ג וכן לקמן דף ק' תוספות ד"ה ולתני: (ג) ר"ה ביום וסי' לאוקמי בהב"ח: (ד) מ"ד להשביע לשוכר ק"ת (ה) מ"ד דדומה ק"ת שהיא אמת כגון טענת התיב"ס:

גילוי הש"ס

גם אכפ"ר. גיטין דף קט ע"ב ודף ע"ב ע"ב דף כ"ג ע"ה:

הנהרות הגר"א

[א] גם בגולה ס"י. גי' דמחמה מחמת מלכא ה"ה. ט"ר וכן לקמן בספ"א:

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

זו.

עין משפט
בר מצות

כב א מ"י ס"א מר"י
שאלה ופקדון ה"ב ג
סמך פקדן ל"ב תושיע ח"ח
פ"י שבת תתי"ז
בב ב תושיע ח"ח פ"י ט"ז
טע"י ג והב"ה:
בר ג מ"י פ"ב מר"י
שאלה ופקדון הלכ"ה
א סמך פקדן ל"ב תושיע
ח"ח פ"י שבת תתי"ז
בב ד מ"י ט"ז הלכ"ה ג
תושיע ט"ז פ"י י"ג:
כו ד ר מ"י ט"ז ה"ב ד
תושיע ט"ז פ"י י"ג:
כו ז ח מ"י ט"ז ה"ב ב
תושיע ט"ז פ"י י"ג:
כח ט מ"י ט"ז פ"י ה"ב
ג סמך פקדן ל"ב
תושיע ח"ח פ"י ט"ז
טע"י ד וע"ש:

מוסף רש"י

פשיעה בבעלים. אחד מן
השומרים שפסע כשהיו
בעלים מנלכחו (לע"י
זר). למאן דאמר חייב.
שאל נאמרה פטור בבעלים
אלא כשאל וזמור שבה
שחייב כלל פשיעה. אבל
שומר חנם שחייבו אינו אלא
בפשיעה אינו שומר חנם
בעליו עמו הו"ל ופסע
(טע"י פ"א).

דינא הכי. שישלם לו כלי עשוי ומתוקן ומהתקן וז"ל ד' י"ג גבי
יחזיק השלומי חזק מלמד שהבעלים מטפלין בגנילה ששמן לו הגנילה
של בהמתו שמתה ע"י זה והזיקה לו ועליה מוסף ומשלם דמיהן ה"ג
ישומו לו שברי הראשון ועליהן ישלם דמיו חוה ילך ויערם ויקנה לו
כלי אחר: ואיפטר. דה"ל משה

מחמת מלכא: כפ"ג מ"א. מי הוי
משה מחמת מלכא או לא: דנשי
קטלוהו. לא היה לו ליפול בידן:
וכילי. נתחמס: דנשי קטלוהו.
בעל בעילות הרבה ומת: שאלא.
נוטע כרמים למחלה: אומנא. יומקח
דס: ספר. המספר את אנשי העיר
בתקופת: שאלה בבעלים דמי.
אם משהיה זה במלכותו של הימנה
כמה בכותה שעה ומתה פטור:
רבנן. בני בית מדרשו: שאלו לן
מר. רבינו שאלו לנו למלכתנו
ללמד לנו מורה שישב ומלמד לנו
מורה כל היום ואם שאלו ממנו
בהמה ומתה ניפטר: אסון שאלתון
לו. למלכתנו ששאלו תפן להחיל
במסכת אחרת שאלו משמני אין
חכם יוכלו למחות בז"י: ביומא
דכלה. כשדורשין לפני הרגל בבלות
הרגל דלא מני' לאשתמוטי למילתא
אחרית: אינוו שאלו ליה כשאר
יפרי. שאלו גרסינן: כודייסא.
פריה: בבעלים. שהיה מסתיר
כשעת שאלה: למיסר. לראות שאלו
ירבו במשה: ומסר כדרכה כי
גנב. ואפ"ה חייבין דאי נמי שנקב
מלך ההות כי גנב הוה קיימא
כדלמדין בפרק המקטל (לע"ל ל:)
הלך משנגנבה חייב במשלומין:
גניבה בבעלים. גניבה זו שאלה
מחייבו בבעלים היא שפירחה בשעת
שכירות כשנגנבה לרשותו ומניא
לעיל (ד' ט"ז): היה עמו כשעת
שאלה אין לרך להיות עמו כשעת
שורה ומתה: מתנ"י. מהשאל
אומר שאלה מסה. שאלו אמת ושכר
אמת קאי: ביום שהיה שאלה מסה.
קאי שאלה היום ושכרה למחר:
כשעה

פחה דמשאלו כמו דניח וכן פ"י ריב"ס אלא שהוסף ופ"י דפליגי
אפילו היכא דליכא פחה דלרב שנשכר כלי ברשות שואל פותחין לו
שישלם לו דמי נרגא מעליא ואין מלמדין אותו לשלם השכרים ומ"מ
אם רצה לשלם השכרים בחשבונו ישלם אבל לרב כהנא ולרב אבי
מלמדין אותו לשלם השכרים כיון
שהם ברשות משאלו והא דלמיר
בירושלמי מנין שאין ששמן לא לגנב
ולא לגזול ואמר ר' אבהו בר ממל
חייס שנים ישלם ולא ממס עד כאן
בגניבה בגזילה מנין א"ר בון והשיב
[אח] הגולה אשר גזל לאו היינו שישלם
לו חייס ממש בהמה אחרת ולא
סובין אלא הי"ק חייס שנים ישלם
שאלו עובד חייס והחלו ויחזר כמו
שהם אבל חולו חמסו לרך ילמן
פחה ח"י (א) חייס שישלם הכל משלם
כלל פחה כמו (ב"ק ד' סה.) אחיה
לקרן קעין שגנב וכן משמע בירושל'
דקדושין דהתם קאמר מנין שאין
הבעלים מטפלים בגניבה ח"י אבהו
בר ממל חייס שנים ישלם ולא ממס
משמע דכפחה גניבה ח"י ולפי זה
הא דפליגי ר"א כפ"ק דגנב קתא
(דף י"א.) דקאמר ששמן לגנב ולגזול
יש להוכיח דשניו אינו קונה ולהכי
הוי פחה לבעלים וא"ת דר' אבהו
דפיה במרובה (ב"ק דף סח.) קאמר
תדע שסתם גניבה הוי ילוש בעלים
כו' מה טביחה דלהו מעשיו אף
מכירה דלהו מעשיו והכי אהני
מעשיו דטביחה אי שניו אינו קונה
אלמא משמע דלהי מעשיו שפחה
כשינו מעשה וי"ל דלהו מעשיו
לאו דלהו לענין קנין אלא דלהו
לענין לקבל ולהספיד ממון טביחת
הבהמה ח"י הא דפחה ליה דשניו
לא קני היינו ממחה מאליה או
נרגא דאיתמר מאליו אבל בידים
כגון טביחה קני כשינו מעשה: ב"י הא
הוא מתה ממש מחמת מלכא וי"ל
דאיבעי ליה אם שניה כמה שהולכה
למקום שהרבה עבדים מליון אבל
אין לו לשמור שאלה ירהגוהו:
ומתה כדרכה בי גנב. ואם
תאמר מה לרך לומר
דמחיה כי גנב ויש לומר משום דבזה
טעו איתם שכרו שמתה בפשיעה:
שאלה חצי היום ושברה חצי
היום. לא זו אף זו קמי
לא מיבעיא שאלה חצי היום ושכרה

חצי היום דפקק גמור (א) דליכא למיטעי שהכל ביום אחד ותשיב דררא דממונא ולהכי קמיני כפיסא זה אומר איני יודע חוה אומר איני
יודע יתלוקו אלא חצי' שאלה היום ושכרה למחר אית לן למימר יתלוקו ולא מיבעיא כפרה אחת דספיקא רבה היא אלא אפילו בשמי
פרות יתלוקו: ב"דס. שהורה שאילה מתה וה"ה אומר איני יודע חייב. בגמרא מוקי לה ר"ג כשיש עסק שבועה גניבה וקשה לר"י
דאמאי לרך לאוקומי (א) הכי דכלאו הכי הוי ליה מחויב שבועה על ידי גלגול דאמר ליה משכיר אישחבע לי מיהת דכדרכה מתה וע"י
גלגול לרך ליבע דשכרה מתה ואינו יכול ליבע דהא קאמר איני יודע ומתוך שאינו יכול ליבע משלם דה"ג מפרש גמ' מחתימן
דקמיני זה אומר שאלה חוה אומר שכרה יבע שכרה מתה ששבע על ידי גלגול וכן במציעתא השוכר אומר שכרה מתה והלא אומר
איני יודע פטור ואמאי פטור לימא ליה אישחבע לי דכדרכה מתה ועל ידי גלגול אינטרך ליבע דשכרה מתה דאף על פי שהמשכיר
טוען יכול הוא להשבע שוכר על ידי גלגול מן התורה דגמרינן מסוטה בכרייתא כפ"ק דקדושין (דף ק"ח.) ונסיפא מני כזה
אומר איני יודע חוה אומר איני יודע אמאי יתלוקו נימא מתוך שאינו יכול ליבע ע"י גלגול משלם ונראה לר"י דאין מגלגלין אלא
כשנתבע טוען דאי דומיא דסוטה שטוענת דאי אכל כרישא וסיפא שהנתבע טוען שמה אין מגלגלין דלא הוי דומיא דסוטה אף קשה
למציעתא שהשוכר טוען דאי ואורי' דמיירי כשמאמינו המשאל כמה שאומר שכדרכה מתה ואינו מוקיין ליבע על כך ואינו מימה
דלא הוי דומיא דסיפא דזה אומר שאלה חוה אומר שכרה דמיירי כשאינו מאמינו דאורחא דמילתא הוא דכסיפא דהמשאל רואה שהשוכר
משקר אין רגיל להאמינו אבל במציעתא רגיל הוא להאמינו כיון שהוא אינו יודע אם משקר אי נמי כולה מיירי כשהמשאל יודע שמתה כדרכה
וכסיפא עושה עצמו כלא יודע לפי שרואה (א) להשביע ע"י גלגול שכדרכה מתה כדי שידע האמת שהוא יודע דאי ששאלה מתה אלא
במציעתא אינו רואה להשביע ולגלגל עליו אחרי שהוא מסופק ויכול להיות שהוא אומר אמת ואם תאמר והכי מגלגלין שבועה לעולם
דאפילו כשנתבע טוען דאי יכא נאמן כמינו דאי כעו אומר איני יודע וי"ל דאין זו מיגו דאין אדם עושה עצמו כדלן מוסק כי או
נראה שהכותב אומר אמת שטוענו כזי והוא טוען איני יודע ועו"ל דאין מגלגלין כשטוען מובע טענת שמה אלא בדבר דדומה
קאת (א) כגון טענת אריסין ואפטורוסין דשבוטע (דף ק"ח.) וס' שרגילין ליהנות משל שכריהם משום דמורו הימרא כדלמדין התם וכגון
סוטה שרגלים לרבך שקינא ונפתרה ויש לחוש שמה וינתה גם באירוסין ולכך אין מגלגלין במציעתא אלא ע"י טענת דאי ואם תאמר על
טענת דאי מנלן שמגלגלין אפילו על דבר שאינו דומה אמת כיון דגלגול מסוטה נפקא לן וי"ל דליפסין כקדושין מעיקרא ממון כקל
ותומר

דינא הכי ושתיק רב "אוהלכתא רבב כהנא
ורב אמי דמהדר ליה תבריה וממליא ליה
דמי מנא ההוא גברא דשאל דוולא מחבריה
איתבר אתא לקמיה דרב פפא אמר ליה אייתי
סהדי דלא שנית ביה ואיפטר ההוא גברא
שאל שונרא מחבריה חבור עליה עכברי
וקטלוהו יחיב רב אשי וקמיבעיא ליה כי האי
גוונא מאי יכי מתה מחמת מלאכה דמי או
לא אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמר
אבימי מהגרוניא משמיה דרבא (א) גברא דנשי
קטלוהו לא דינא ולא דינא איכא דאמרי אבל
עכברי טובא וחביל ומית יחיב רב אשי
וקא מעיין בה כהאי גוונא מאי אמר ליה רב
מרדכי לרב אשי הכי אמר אבימי מהגרוניא
גברא דנשי קטלוהו לא דינא ולא דינא
אמר רבא האי מאן דבעי למישאל מידי
מחבריה וליפטר נימא ליה יאשקין מיא
דהוי שאלה בבעלים ואי פקח הוא נימא
ליה שאלו ברישא והדר אשקיך אמר רבא
דמקרי דרדקי שתלא טבחא ואומנא ספר
מתא כולוהן בעידן עבידיתייהו כשאלה
בבעלים דמו אמרו ליה רבנן לרבא שאל
לן מר אקפיד אמר להו לאפקועי ממונאי
קא בעיתו אדרבה אתון שאליתון לי "דאילו
אנא מצוי אישחמוטי לכו ממסכתא למסכתא
אתון לא מציתו לאישחמוטי וולא היא איהו
שאל להו ביומא דכלה אינהו שאלו ליה
בשאר יומי מרימר בר חנינא אוגר כודייטא
כי חזאי נפק לדלוויי טעונה בהדיהו פשעו
בה ומית אתו לקמיה דרבא חייבינהו אמרו
ליה רבנן לרבא לפשיעה בבעלים היא
איכסיף לסוף איגלאי מילתא דלמוסר
טעונה הוא דנפק הניחא למאן דאמר
לפשיעה בבעלים פטור משום הכי איכסיף
אלא למאן דאמר חייב אמאי איכסיף לא
אמרו איגובי איגובי ומתה כדרכה כי גנב הוי ואתו
לקמיה דרבא וחייבינהו אמרו ליה רבנן לרבא שאלה היא איכסיף
לסוף איגלאי מילתא דלמוסר טעונה הוא דנפק: מתנ"י. השואל את
הפרה שאלה חצי יום ושכרה היום ושכרה למחר שבר אמת
ושאל אחת ומתה המשאל אומר שאלה מתה ביום שהיתה שאלה מתה
כשעה